

# Аналіз регуляторного впливу проекту Закону України «Про професійну освіту»

## I. Визначення проблеми

Необхідність розроблення проекту Закону України «Про професійну освіту» (далі – проект Закону) зумовлена тим, що на сучасному етапі економіка України відчуває гострий дефіцит кваліфікованих кадрів у галузях матеріального виробництва у зв'язку з високим ступенем старіння робочої сили та від'ємними показниками демографічного процесу.

Особливої актуальності набуває питання мобільності, конкурентоспроможності робітничих кадрів, відповідності їх рівнів кваліфікації зростаючим вимогам виробництва та потребам ринку праці.

Окрім того, спостерігається неузгодженість пропозицій освітніх послуг, що надаються професійно-технічним (професійним) навчальним закладам з реальними потребами регіональних ринків праці.

Гострою проблемою є ресурсне і матеріально-технічне забезпечення: На даний час у навчальних майстернях, дільницях, лабораторіях, полігонах та навчальних господарствах використовується обладнання, устаткування, сільськогосподарська та інша техніка, середньовідсотковий термін експлуатації яких складає: до 10 років – 4 %; від 10 до 20 років – 36 %; понад 20 років – 60 %. Обмеженість бюджетних видатків зумовило практично її повне фізичне та моральне старіння.

Все це негативно впливає на якість підготовки кадрів, знижує можливості професійної самореалізації особистості.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Проект Закону розроблено Міністерством освіти і науки України з урахуванням положень Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р, прикінцевих положень Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р. № 156-VI, а також на виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 4 березня 2015 р. № 213-р.

Проблема, яку пропонується врегулювати в результаті прийняття акта, не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів.

У сучасному законодавстві відсутні регуляторні акти, які б вирішували зазначену проблему.

## II. Цілі державного регулювання

Пропонується врегулювати питання щодо удосконалення управління професійною освітою шляхом можливості делегування місцевим органам виконавчої влади та місцевого самоврядування функцій управління професійно-технічними навчальними закладами, що сприятиме посиленню ролі місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у формуванні робітничого потенціалу країни з максимальним врахуванням потреб регіонів у кваліфікованих кадрах.

## III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

### 1. Визначення альтернативних способів

Обраний спосіб є найбільш ефективним.

Розробка проекту Закону відповідає потребам у розв'язанні визначеної проблеми в цілому та принципам державної регуляторної політики.

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Відсутність регулювання	Залишити чинним Закон України «Про професійно-технічну освіту», що унеможливить процес реформування освіти в Україні. Крім того зберігається централізація (бюрократизація) управління професійно-технічною освітою.
Альтернатива 2 Часткове регулювання	Внесення змін до чинного Закону України «Про професійно-технічну освіту» не дозволить повною мірою задовольнити потреби суспільства і економіки країни. Відбувається часткова децентралізація управління професійно-технічною освітою.
Альтернатива 3 Прийняття регуляторного акта	Зазначений спосіб надасть можливість реалізувати процес реформування освіти в Україні, сприятиме забезпеченню надання освітніх послуг у галузі професійної освіти сучасним потребам, а також дозволить забезпечити ринок праці кваліфікованими кадрами, відповідно до міжнародних стандартів. Відбудеться децентралізація управління професійною освітою.

### 2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Відсутність регулювання	Залишити без змін існуючу систему професійно-технічної освіти.	Витрати на підготовку кваліфікованих кадрів покладаються на державний бюджет.
Альтернатива 2 Часткове регулювання	Можливість часткового врегулювання взаємовідносин між громадянами, навчальними закладами та потенційними роботодавцями.	Ймовірна додаткова потреба в державних коштах.
Альтернатива 3 Прийняття регуляторного акта	Наближення професійної освіти до міжнародних стандартів. Посилення участі роботодавців та громадськості на забезпечення ринків праці кваліфікованими кадрами.	Запроваджується багатоканальне фінансування підготовки кваліфікованих кадрів.

#### Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Відсутність регулювання	Відсутні, оскільки проблеми залишаються не вирішеними.	Відсутні.
Альтернатива 2 Часткове регулювання	Можливість часткового врегулювання взаємовідносин між громадянами, навчальними закладами та потенційними роботодавцями.	Ймовірна додаткова потреба в коштах на перепідготовку.
Альтернатива 3 Прийняття регуляторного акта	Підвищення конкурентоспроможності випускників закладів професійної освіти на ринку праці.	Відсутні.

#### Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання цього регуляторного акта визначити кількісно наразі неможливо.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Відсутність регулювання	Відсутні, оскільки проблеми залишаються не вирішеними.	Відсутні.
Альтернатива 2 Часткове регулювання	Можливість часткового врегулювання взаємовідносин між громадянами, навчальними закладами та потенційними роботодавцями.	Ймовірна додаткова потреба в коштах потенційних роботодавців на перепідготовку робітників, які не відповідають потребам.
Альтернатива 3 Прийняття регуляторного акта	Підвищення конкурентоспроможності випускників закладів професійної освіти на ринку праці.	На підготовку кваліфікованих робітничих кадрів можуть залучатися кошти роботодавців.

#### IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 Відсутність регулювання	1	Проблема невідповідності освітніх послуг в галузі професійної освіти сучасним потребам існуватиме і надалі.
Альтернатива 2 Часткове регулювання	2	Можливе часткове вирішення існуючих проблем, проте в цілому не вирішить потреб суспільства щодо професійної освіти.
Альтернатива 3 Прийняття регуляторного акта	3	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті

		майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть).
--	--	---

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Відсутність регулювання	Відсутні.	Витрати на підготовку кваліфікованих робітників покладаються на державний бюджет.	Існуюча система професійно-технічної освіти не відповідає сучасним потребам та міжнародним стандартам
Альтернатива 2 Часткове регулювання	Часткові.	Необґрунтоване залучення додаткових коштів.	Результати роботи не відповідатимуть викликам суспільства.
Альтернатива 3 Прийняття регуляторного акта	Наближення професійної освіти до міжнародних стандартів. Посилення участі роботодавців та громадськості на забезпечення ринків праці кваліфікованими кадрами.	Запроваджується багатоканальне фінансування підготовки кваліфікованих кадрів.	Прийняття проекту Закону надасть можливість забезпечити рівний доступ до професійної освіти громадян, реалізувати процес реформування і децентралізації управління професійною освітою в Україні, сприятиме забезпеченню надання освітніх послуг у галузі професійної освіти сучасним потребам, а також дозволить забезпечити ринок праці кваліфікованими робітничими кадрами, відповідно до міжнародних стандартів.

- ліцензування закладів професійної освіти усіх форм власності та підпорядкування на право здійснення освітньої діяльності у сфері професійної освіти;

- відкриття, розвиток і закриття програм підготовки за певними професіями;

- проведення атестаційної експертизи закладів професійної освіти усіх форм власності та підпорядкування, які здійснюють освітню діяльність у сфері професійної освіти;

- організація і проведення конкурсів на заміщення вакантних посад керівників закладів професійної освіти, щодо яких здійснюються права засновника.

## **VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта**

Обмеження строку дії регуляторного акта немає. За необхідності до нього будуть вноситись відповідні зміни.

## **VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта**

Показниками результативності регуляторного акта є:

- показники оптимізації мережі закладів професійної освіти (кількість реорганізованих закладів, створених регіональних центрів професійної освіти тощо);

- збільшення попиту населення щодо задоволення освітніх потреб у професійній освіті;

- підвищення рівню працевлаштованих та закріплених на першому робочому місці випускників закладів професійної освіти;

- збільшення фінансування закладів професійної освіти за рахунок впровадження багатоканальної системи.

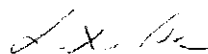
## **IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта**

Базове відстеження здійснюватиметься до дати набрання чинності цим регуляторним актом шляхом збору пропозицій і зауважень та їх аналізу.

Повторне відстеження буде здійснено через рік з дня набрання чинності шляхом аналізу статистичних даних в порівнянні з базовим відстеженням.

Періодичне відстеження має здійснюватися раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження, шляхом аналізу статистичних даних.

Заступник Міністра  
освіти і науки України



Павло Хобзей

25 04 2016 р.